

Jogi rovat
A házastársi vagyontársaság V.

Bevezetés. A házastársi vagyontársaság dinamikus oldala a vagyonnal történő rendelkezés köre. Ez első sorban a vagyontárgyakra kötött szerződésekre vonatkozik. Jelen cikkünkben a házastársaknak a kívülálló, ún. harmadik személyekkel kötött szerződésekkel foglalkozunk.

A házastársak által harmadik személyekkel kötött ügyletek körében különböztetünk a mindkét házastárs részvételével (ún. közös ügylet) és a csak egy házastárs részvételével (ún. külön ügylet) harmadik személlyel kötött szerződések, ügyletek között. A külön ügylet történhet a házastársak egyetértésével, a másik házastárs vélelmezett hozzájárulásával, ilyen hozzájárulás nélkül, továbbá a másik házastárs tiltakozása ellenére.

A szerződéskötési szabadságra vonatkozóan fontos: a házastárs különvagyonával – a vagyontársaság fennállása alatt is – szabadon rendelkezik, a házastársi közös vagyonnal az egyik házastárs rendelkezhet ugyan, arra szerződést köthet, de csak korlátok között. E korlátokat a másik házastárs vagyoni érdekeltsége indokolja.

Főszabályként a vagyontársaságba tartozó vagyontárgyak tekintetében a házastársakat a rendelkezési (szerződéskötési) jog csak közös egyetértésükkel illeti meg. Ez a korlátozottság az életközösség megszakadását követő időre is kiterjed, azaz az életközösség megszakadása (különköltözés stb.) és a vagyontársaság megszűnése (közös vagyon megosztása) között is a házastársak (ill. a volt házastársak) közös vagyonnal csak közös egyetértéssel rendelkezhetnek. Ez a rendelkezési (szerződéskötési) korlát csak az élő személlyel való szerződéskötésre vonatkozik, a házastárs halála esetére vagyonával szabadon rendelkezhet (végrendelkezési szabadság).

Gyakori jelenség ugyanakkor, hogy a házassági életközösség megszűnésétől a közös vagyon megosztásáig terjedő időben valamelyik házastárs harmadik személlyel kötött szerződése (pl. társasági szerződése) arra irányul, hogy a vagyontársasághoz tartozó értékesebb vagyontárgyak gazdasági társaságba történő apportálása útján (vagy más szerződéssel) a másik házastárs közös vagyonból történő részesedését megghiúsítsa vagy csorbítsa. Az ilyen szerződés főszabályként semmis, a házastársak belső viszonyában az ilyen ügyletkötő házastárs felelősséggel tartozik házastársának.

Ingatlanok tekintetében merül fel az a kérdés, hogy a közös tulajdonban (vagyontársaságban) álló ingatlan esetében saját tulajdoni hányadával rendelkezhet-e a házastárs mint tulajdonos(társ)? A helyes felfogás szerint a házastársaknak a vagyontársasághoz tartozó tárgyakkal kapcsolatos közös egyetértést igénylő rendelkezési joga azt jelenti, hogy a közös vagyon megosztását megelőzően a házastársak bármelyike önállóan még a közös vagyonból reá eső tulajdoni hányadot sem ruházhatja át másra. Tulajdoni hányadának elidegenítése ugyanis a vagyoni résznek a közös vagyon köréből történő egyoldalú kiszakítását, azaz a vagyontársaság idő előtti, részleges megszűntetését jelentené. A közös vagyon megosztásának azonban csak a házaspár vagyoni igényeinek egységes és teljeskörű rendezése mellett van helye.

Külön problémát jelent a gyakorlatban az olyan ingatlanok a házastárs által történő átruházása, amely az átruházó házastárs tulajdonában áll az ingatlan-nyilvántartás szerint, ugyanakkor a vagyontárgy a házassági vagyontársasághoz tartozik (életközösség alatt közösen szerzett, de kizárólag az egyik házastárs nevére bejegyzett ingatlan). A probléma helyes megoldása a gyakorlatra vár, de általános jelleggel hangsúlyozható a házastársak harmadik (ügyletkötő) személyekkel szembeni általános tájékoztatási kötelezettsége a vagyontárgy vagyontársasági jellegére vonatkozóan. A bírósági gyakorlat ugyanakkor tiszteletben tartja az ingatlan-nyilvántartásban bízva, ellenérték fejében tulajdonjogot szerző fél jogát. *(folytatjuk)*

dr. Wertán Balázs ügyvéd, Pomáz
iroda új címe: Huszár u. 17.
www.wertan.hu T: 525-455; 30/6196-496

